GAUTENG PROVINCE
EDUCATION
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

VOORBEREIDENDE EKSAMEN

2020

NASIENRIGLYNE

REKENINGKUNDE V2 (10712)

NASIENBEGINSELS

1. Strafpunte vir vreemde items is slegs van toepassing indien ’n kandidaat nie punte op ’n ander plek in die vraag vir daardie item verloor het nie (geen vreemde-item-strafpunte vir misplaaste items nie). Geen dubbelpenalisering word toegepas nie.
2. Strafpunte vir plasing of swak aanbieding (bv. besonderhede) is slegs van toepassing indien die kandidaat punte vir die bedrae vir daardie item verdien het.
3. Volpunte vir korrekte antwoord. Indien die antwoord foutief is, merk die bewerkings wat voorsien is.
4. Indien ’n vooraansuiweringsyfer as ’n finale syfer getoon word, ken die bewerkingspunt toe vir daardie syfer (nie die metodepunt vir die antwoord nie).
5. Tensy anders getoon, moet die positiewe of negatiewe effek van enige syfer in ag geneem word om die punt toe te ken. Indien geen + of – teken of hakie voorsien is nie, aanvaar dat die syfer positief is.
6. Waar aangedui word, ken deelpunte toe om die kwaliteit van antwoorde van kandidate te differensieer.
7. Waar strafpunte toegepas word, kan die punte vir daardie afdeling van die vraag nie as ’n negatiewe syfer getoon word nie.
8. Waar metodepunte toegeken word vir bewerking, moet die nasiener die redelikheid van die bewerking ondersoek voor die punt toegeken word.
9. Waar metodepunte toegeken word, maak seker dat kandidate nie volpunte kry vir enige item wat gedeeltelik foutief is nie. In sulke gevalle, moet nie die metodepunt toeken nie
10. Wees bedag daarop dat party kandidate geldige alternatiewe buite die memorandum verskaf.
11. Kodes: f = vreemde item; p = plasing / aanbieding.
12. Hierdie memorandum is nie vir verspreiding in die publiek nie, omdat sekere items dalk verkeerd gehanteer is. Aanpassings is gemaak a.g.v. sekere vrae.

11 bladsye

VRAAG 1: VERSOENING EN BTW (35 punte; 30 minute)

1.1.1 Identifiseer die items wat in die KOJ aangeteken moet word.

Kandidate mag die item nr. of beskrywing of bedrag toon om punte te verdien.

Item 3 / Kommissie inkomste / R10 000 ✓
Item 5 / Rente inkomste / R410 ✓
Item 8 / Gekanselleerde tjek / R5 000 ✓
Item 12 / Bedrieglike (Bedrog) inskrywing / R88 ✓

-1 vreemde item, maks - 1

4

1.1.2 Identifiseer die items wat in die KBJ aangeteken moet word.

Kandidate mag die item nr. of beskrywing of bedrag toon om punte te verdien.

Item 4 / Bankkoste / R1 070 ✓
Item 6 / Geweierde tjek / R3 800 ✓
Item 8 / EFO vervanging van tjek / R6 000 ✓

Ignoreer Item 12 vir R44 (nie 'n vreemde item nie)

-1 vreemde item, maks - 1

3

1.1.3 Voltooi die Bankversoeningstaat op 30 Junie 2020.

Bankversoeningstaat op 30 Junie 2020.

	Debiet	Krediet
Saldo volgens Bankstaat		**60 096**
Uitstaande deposito		✓ 37 200
Uitstaande Tjeks:		
Nr. 7747 (gedateer 31 Julie 2020)	✓ 136 000	
Uitstaande EFO's:		
Item 8 (hangende)	✓ 6 000	
Item 11	✓ 15 400	
(Bedrieglike) inskrywing wat reggestel moet word (44 x 3)		✓✓ 132
Saldo volgens Bankrekening balanserende syfer		☑ 59 972 Kan ook as debiet getoon word
	157 400	**157 400**

-1 vreemde inskrywings, maks - 1 en/of -1 swak aanbieding, maks -1

7

1.1.4 **Verduidelik hoe die onderneming item 9 moes hanteer het.**

Enige aanvaarbare verduideliking ✓✓ (een punt vir gedeeltelike antwoord)

- Dit is 'n vooruitgedateerde tjek ontvang – moes nie gedeponeer wees nie.
- Dit moes in 'n register vir vooruitontvangde deposito's aangeteken word en bewaar in 'n plek van veiligheid totdat die datum vir deponering aangebreek het

2

1.1.5 **Was dit volgens jou 'n goeie besluit deur Woodmead Handelaars om 'n vaste deposito ten bedrae van R100 000 op 15 Junie 2020 aan te gaan? Verduidelik jou antwoord. Haal syfers of bewyse uit die vraag aan om jou antwoord te staaf.**

Enige geldige opinie ✓✓ syfer(s) ✓ (een punt vir gedeeltelike antwoord)

Nee, dit was nie 'n goeie besluit nie aangesien daar volgende maand 'n oortrekking op die banksaldo gaan wees wanneer die vooruitgedateerde tjek van R136 000 vir betaling aangebied word.

OF

Rente op die vaste deposito is laer as die rente op 'n oortrokke rekening

OF

Moontlikheid van kontantvloei probleme: (59 972 + 136 000) = 195 972 oortrokke **sien 1.1.3**

Indien kandidate 'n gunstige banksaldo bereken het, kan hul punte vir 'n JA antwoord met 'n geldige verduideliking verdien.

3

1.2 **BTW**

1.2.1 **Bereken die ontbrekende bedrae aangedui deur (A) tot (C).**

	Berekeninge	**Antwoord**
(A)	138 000 x 15/115	18 000 ✓✓
(B)	138 000✓ x 25/75✓ x 15/115✓ 46 000 twee punte **OF** 120 000 x 25/75 x 15/100 40 000 twee punte **OF** 18 000 x 25/75 Merk slegs een lyn	6 000 ☑ Een deel korrek
(C)	6000 x 15%	900 ✓

7

1.2.2 **Bereken die bedrag BTW betaalbaar aan of ontvangbaar van SAID op 29 Februarie 2020. Dui aan of die bedrag onder bedryfsbates of bedryfslaste in die Balansstaat aangeteken sal word.**

*☑✓ ✓ ☑ ☑✓

(15 360 + 23 040 + 900 + 1 800) – (576 + 2 304) – (18 000 + 6 000) = 14 220

sien 1.2.1 c **sien 1.2.1 a & b** **een deel korrek**

OF

*☑✓ ✓ ✓ ☑✓

41 100 – 2 880 – 24 000 = 14 220

26 880 twee punte

Bedryfslaste ✓ **moenie Bate aanvaar nie (ongeag bewerkings). Aanvaar grootboekrekening**

***☑ ten minste twee bedrae ingesluit in die hakkie**

7

1.2.3 **Gee TWEE moontlike redes vir die inskrywing van R576 aan die debiet kant van die rekening.**

TWEE redes ✓ ✓

- Oninbare skulde
- Korting toegestaan

2

PUNTE
35

VRAAG 2: VERVAARDIGING **(40 punte; 30 minute)**

2.1

2.1.1 **Bereken die waarde van die slotvoorraad van grondstofvoorraad.**

3 600 x 168 = 604 800 ✓☑
3 200 ☑ x 173 ✓ = 553 600
6 800 – syfer bo = 1 158 400 ☑

5

2.1.2 **Bereken die direkte materiaalkoste uitgereik vir produksie.**

388 800✓ + 5 154 800✓ – 1 158 400☑ = 4 385 200 ☑ een deel korrek
Sien 2.1.1

OF

388 800 ✓ + 1 782 000 ✓+ 2 214 400 ✓ = 4 385 200 ✓ een deel korrek

4

2.1.3 **Bereken die direkte arbeidskoste.**

Moet 1% van antwoord wees

10 x 1 920 x 25 = 480 000 ✓ + 4 800 ☑ = 484 800 ☑ een deel korrek

560 x 50 = 28 000✓✓

20 000 + 200 = 20 200 ✓☑ een deel korrek

= 533 000 ☑ een deel korrek

8

2.1.4 **PRODUKSIEKOSTESTAAT OP 30 SEPTEMBER 2020**

Direkte materiaalkoste sien 2.1.2	4 385 200 ☑
Direkte arbeidskoste sien 2.1.3	533 000 ☑
Primêre koste bewerking , moet bygetel wees	4 918 200 ☑
Fabrieksbokoste (252-22) = 230 ✓x 16 160 ✓	3 716 800 ☑
Totale vervaardigingskoste bewerking , moet bygetel wees	8 635 000 ☑
Werk in proses voorraad aan die begin van die jaar	60 000 ✓
	8 695 000 ☑
Werk in proses voorraad aan die begin van die jaar	(20 000) ✓
Totale koste van produksie van klaarprodukte	8 675 000 ☑

11

2.2

2.2.1 **Verduidelik waarom dit noodsaaklik is om jaarliks die gelykbreekpunt te bereken. Verskaf TWEE redes.**

- Om te beplan vir produksievlakke om sodoende winsgewend te wees/ om moontlike probleme in produksievlakke te bepaal. ✓✓
- Om te bereken wat die minimum aantal eenhede is wat vervaardig moet word om alle kostes te dek. ✓✓

4

2.2.2 **Toon 'n berekening om die gelykbreekpunt van 3 998 eenhede te bewys.**

$$\frac{109\ 945\ ✓✓}{87{,}50\ ✓ - 60\ ✓}$$

= 3 998 eenhede

4

2.2.3 **Behoort Mischka bekommerd te wees oor die gelykbreekpunt van 2020?**

Vergelyking ✓ Syfers ✓ wins of verlies ✓

Ja ✓

- 2 000 eenhede is geproduseer wat minder is as die GBP van 3 988, dus word 'n verlies gely (1 998 eenhede).

- Die GBP het met 2 248 eenhede vermeerder, terwyl die aantal eenhede geproduseer met 500 eenhede toegeneem het.

4

PUNTE
40

VRAAG 3: VOORRAAD EN VASTE BATES (45 punte; 35 minute)

3.1 TALLIES BPK

Ignoreer hakies in finale antwoord

	Bewerkings	Antwoord
(A)	460 000 x 15/100 x 9/12 = 51 750 ✓ 20 000 ✓ – 1 ✓= 19 999 ✓	R 71 749 ☑ Bewerking, een deel korrek
(B)	(1 200 000✓ – 350 000✓) x 20/100 x 12/12 850 000 two marks	R 170 000 ☑ Bewerking, moet met 20% vermenigvuldig
(C)	refer (c) 850 000✓ – 170 000☑ – 600 000✓ (1 200 000 – 350 000) one mark for both	R 80 000 ☑ Bewerking, een deel korrek

12

3.2.1 SAK EN PAK

Bereken die waarde van slotvoorraad op 29 Februarie 2020.

823 410 ses punte
815 170 drie punte
789 130 twee punte 746 090 drie punte
(2 584 x 20) (60 x 290)

$$\frac{25\,640\checkmark + 763\,490\checkmark + 51\,680\checkmark\checkmark - 17\,400\checkmark\checkmark}{2\,614\ \checkmark\checkmark} \times 194\ \checkmark$$

(90 + 2 584 – 60)

823 410 ses punte
2 614 twee punte

Agt punte Een punt
= 315 x 194

= 61 110 ☑ een deel korrek, moet vermenigvuldig met eenhede

10

3.2.2 **Bereken die koste van verkope.**

(25 640 + 763 490– 17 400 + 51 680)

823 410 ✓ – 61 110 ☑
sien 3.2.1

= 762 300 ☑ een deel korrek

3

Bereken die bruto wins.

1 089 000 ✓ – 762 300 ☑ = 326 700 ☑ een deel korrek
Sien bo

3

Bereken die gemiddelde voorraadhoudings tydperk (in dae).

43 375 drie punte
sien 3.2.1

½ ✓ (25 640✓ + 61 110 ☑) x 365 = 20,8 ☑ dae een deel korrek
762 300 ☑ see hierbo

aanvaar 21 dae moet met 365 vermenigvuldig

Gebruik van teller en noemer moet korrek wees

5

3.2.3 **Behoort die eienaar tevrede te wees met bogenoemde voorraadhoudings tydperk? Verduidelik. Haal syfers aan. Let WEL: Die voorraadhoudings tydperk vir 2019 was 65 dae.**

Ja / Nee ✓ afhangende van berekening bo; geen berekening geen punte; moet ook nie verduideliking onder weerspreek nie

Tendens / Verduideliking ✓ en syfer ✓

- Die voorraadhoudingstydperk het afgeneem van 65 tot 21 dae / met 44 dae sien 3.2.2

Antwoorde vir een punt:

- Verbeter verkope - kontantvloei
- Voorkom voorraad opeenhoping
- Nuwe voorraad word gestoor

3

3.3 FRIS & FIKS

Identifiseer EEN probleem in terme van hoe elke produk bestuur is (drie verskillende probleme). Haal syfers aan om jou antwoord te staaf. Gee raad hoe elk van die probleme prakties aangespreek kan word.

	Probleem ✓ ✓ ✓ **syfers ✓ ✓ ✓**	**Moontlike oplossing✓ ✓ ✓** Een per item
Gimnasium handdoeke	120 + 5 600 – 4 800 = 920 – 810 = 110 vermis **OF** Verlies aan inkomste R4 950	• Interne kontrole maatreëls om voorraad te beveilig bv. Sekuriteitsskyfies, kameras, uitstal ruimte naby aan betaalpunt, fisiese voorraadopname op ’n deurlopende basis
Gholf hoedjies	840 x R125 = R105 000 R100 000 – R105 000 = R5 000 kontant is verlore	• Ondersoek en implementeer dissiplinêre stappe. • Kontroleer by uitgange dat betaling vir die hoedjies op die kasregisterstrokies/ fakture verskyn. • Kontroleer kontant voordat dit gebank word. • Verdeling van pligte. • Huur ’n sekuriteits-maatskappy om die kontant na die bank te vervoer.
T-hemde	Te veel voorraad voorhande - 215 dae	• Hersien die verkoopsbeleid en implementeer strategieë om verkope aan te moedig bv. advertensies/promosies. • Staak die verkoop van T-hemde aangesien verkope baie laag is. • Koop hierdie voorraad volgens bestelling aan

9

PUNTE
45

VRAAG 4: BEGROTINGS **(30 punte; 25 minute)**

4.1 **Identifiseer TWEE items wat nie in hierdie kontantbegroting behoort nie.**

Enige twee ✓ ✓

- Korting ontvang
- Totale koste van verkope
- Krediet aankope van voorraad
- Verlies met verkoop van bate
- Waardevermindering

2

4.2 **Debiteure-invorderings skedule vir Julie en Augustus 2020**

MAAND	KREDIET VERKOPE	JUNIE	JULIE	AUGUSTUS
Mei 2020	**89 000**	**35 600**	**22 250**	
Junie 2020	**72 000**	**21 600**	28 800 ✓	**18 000**
Julie 2020	76 000✓		**22 800**	**30 400**
Augustus 2020	**69 000**			20 700 ✓
Kontant van debiteure		**57 200**	73 850**	69 100** ☑

**albei syfers ☑

4

4.3

4.3.1 **Verduidelik waarom die eienaar bekommerd is. Gee TWEE redes met syfers om jou mening te staaf.**

Verduideliking ✓ ✓ syfers ✓ ✓

- Werklike bedrag ontvang van debiteure in Junie (R52 500) is minder as die begrote bedrag van (R57 200) of met (R4 700).
- Krediet terme van 30 dae maar slegs 39% van debiteure hou by die kredietterme **OF** 61% van debiteure neem 60 dae of langer om te betaal.

4

4.3.2 **Gee EEN voorstel wat hy kan implementeer om die situasie te verbeter.**

Verwagte antwoord ✓✓ Punt vir gedeeltelik korrekte antwoord

- Bied korting aan vir tydige en vroegtydige betalings
- Hef rente op agterstallige rekeninge
- Deeglike evaluering van debiteure om te verseker dat hulle skuld betyds kan betaal.
- Stuur gereeld aanmanings.

2

4.4.1

	Bewerkings	Antwoord
(a)	(23 700 /3) ✓= 7 900✓ x 2✓ **(4)**	R 15 800 ☑ een deel korrek
(b)	4 000 x 90/100 **(2)**	R3 600 ✓ ✓
(c)	27 000 x 1/3 = 9 000 27 000 + 9 000 **(2)**	R36 000 ✓ ✓

8

4.4.2

Die verwagte rente op lening wat in Augustus 2020 betaal moet word.

26 500 ✓ x 6/106 ✓ ✓ = 1 500 ☑ een deel korrek

4

4.4.3

Winsopslag persentasie behaal vir die jaar geëindig 31 Mei 2020

$\frac{625\,000}{1\,250\,000}$ ✓ x 100 = 50% ☑ een deel korrek

3

4.5

Lewer kommentaar of die verandering in winspersentasie 'n goeie besluit was al dan nie. Toon relevante syfers om jou antwoord te staaf.

Verwagte antwoorde ✓✓ ✓✓ Deelpunte vir gedeeltelik korrekte antwoorde

- Die brutowins het gedaal vanaf R630 000 in 2019 tot R625 000 in 2020.
- Alhoewel verkope toegeneem het, het die brutowins gedaal met R5 000.
  (moet verhoging in verkope maar afname in wins noem of sodoende 3 punte te verdien)

3

PUNTE
30